

Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη.

Ενότητα **10**: Οι Καθολικές Επιστολές.

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη.

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οι Καθολικές Επιστολές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Όνομασία.

Ονομασία.

- Καθολικές επιστολές ονομάζονται οι:
- Ιακώβου, Α΄ και Β΄ Πέτρου, Α΄, Β΄, Γ΄ Ιωάννου και Ιούδα.
- Ονομάζονται «καθολικές», γιατί απευθύνονται στο σύνολο των πιστών της Εκκλησίας κι όχι και σε κάποια επιμέρους κοινότητα (με εξαίρεση τη Β΄ και Γ΄ Ιωάννου).

Επιστολή Ιακώβου.

Συγγραφέας.

- Ο Ιάκωβος ο Αδελφόθεος, «αδελφός» του Ιησού που πίστεψε σε αυτόν μετά την Ανάσταση.
- Πληροφορίες του Ευσεβίου (με βάση τον Ηγήσιππο): ο Ιάκωβος ήταν άνδρας άγιος, δίκαιος και ολιγαρκής. Θανατώθηκε με λιθοβολισμό επί αρχιερέα Άνανου.
- Την πληροφορία του λιθοβολισμού του διασώζει κι ο Ιουδαίος ιστορικός Ιώσηπος.

Ο χαρακτήρας της επιστολής (1).

- Ο συγγραφέας μιλά με κύρος και αυθεντία. Η σκέψη του είναι επηρεασμένη από την Π.Δ. – κινείται με άνεση στη ρητορική των κυνικών και στωικών φιλοσόφων.
- Πλούσιο λεξιλόγιο – 63 «ἄπαξ λεγόμενα», 13 λ. που απαντούν για πρώτη φορά στην ελληνική γραμματεία.
- Ζωηρός προφητικός τόνος, γνωμικό και αποφθεγματικό ύφος.
- Η επιστολή θυμίζει έλληνοιστική «διατριβή».

Ο χαρακτήρας της επιστολής (2).

- Ο συγγραφέας έχει ιουδαιοχριστιανική μόρφωση και γράφει στα τέλη του 1ου αι. μ.Χ.
- Ιουδαϊκό κείμενο με ηθικές παραινέσεις που δέχθηκε χριστιανική επεξεργασία.
- Το κείμενο προέρχεται από ηγετική μορφή της αρχαίας Εκκλησίας. Μάλλον συλλογή ομιλιών.

Περιεχόμενο της επιστολής.

- Επιμέρους θέματα σε μορφή ομιλιών:
- Το νόημα των πειρασμών (1,1-27), η στάση απέναντι στους πλουσίους (2, 1-13), πίστη και έργα (2, 14-26), η γλώσσα (3, 1-12), η σοφία του Θεού (3, 13-18), η προσκόλληση στα αγαθά του κόσμου (4, 1- 5, 6), η καρτερία των πιστών (5, 7-20).

Κανονικότητα της επιστολής.

- Η κανονικότητά της αμφισβητήθηκε πολλές φορές μέχρι τον 4ο αι. και κυρίως από τον Μαρτίνο Λούθηρο, ο οποίος την χαρακτήρισε «αχυρένια επιστολή».

Α' και Β' Πέτρου.

Α΄ Πε: παραλήπτες.

- Απευθύνεται στους χριστιανούς που κατοικούν στα βόρεια και δυτικά μέρη της Μ. Ασίας.
- Οι παραλήπτες βρίσκονται σε κατάσταση κοινωνικού διωγμού και θλίψης.

Περιεχόμενο.

- 1, 1-2: Προοίμιο.
- 1, 3-12: Προτροπή για υπομονή στις θλίψεις.
- 1, 13 – 2, 10: οι χριστιανοί πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εν Χριστώ ζωής.
- 2, 11 – 4, 6: γενικές προτροπές.
- 4, 7-11: η κρίση του Θεού.
- 4, 12-19: και πάλι το θέμα των θλίψεων.
- 5, 1-11: ποιμαντικές οδηγίες.
- 5, 12-14: κατακλείδα.

Συγγραφέας, τόπος, χρόνος συγγραφής της Α΄ Πε.

- Η επιστολή παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες με τη διδασκαλία του Παύλου.
- Πιθανόν προέρχεται από μαθητές του Παύλου κι όχι από τον Πέτρο.
- 64-67 μ.Χ. «ἐκ τῆς Βαβυλῶνος» (δηλ. της Ρώμης).

Β' Πε: Παραλήπτες και σκοπός.

- Άγνωστο σε ποιους απευθύνεται.
- Το θέμα της επιστολής εντελώς διαφορετικό από εκείνο της Α' Πε: η αντιμετώπιση μίας επικίνδυνης αιρετικής διδασκαλίας.

Περιεχόμενο επιστολής.

- Κύριο θέμα της επιστολής η Δευτέρα Παρουσία (1, 16-18 και κεφ. 3).
- Κεφ. 2: περιγραφή των αιρετικών.

Συγγραφέας, τόπος, χρόνος συγγραφής.

- Ο συγγραφέας ταυτίζεται στην επιστολή με τον Πέτρο και δηλώνεται ότι υπήρξε μάρτυς της Μεταμόρφωσης. Μάλλον όμως δεν πρόκειται για τον απόστολο Πέτρο. Ο συγγραφέας καλός ελληνιστής ιουδαϊκής καταγωγής.
- Η Β΄ Πε διαφέρει πάρα πολύ από την Α΄ Πε (κι αυτή όμως προϋποθέτει τις επιστολές του Παύλου, που τις ονομάζει «γραφές»). Παραπέμπει σε νεότερη εποχή από εκείνη του Πέτρου, περί τα τ. 1ου αι.

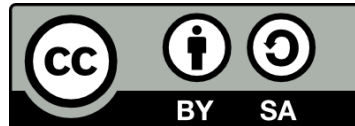
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αικατερίνη Τσαλαμπούνη. «Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη. Οι Καθολικές Επιστολές». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS377/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

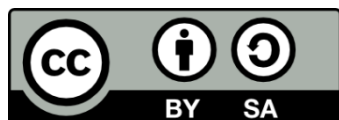
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Δημοσθένης Κακλαμάνος.
Θεσσαλονίκη, 9.6.2015.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

